

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

В березні і квітні в комсомольських групах, на курсах, факультетах пройдуть звітно-виборні збори. Це дуже відповідальний і важливий момент в роботі комсомольських організацій факультетів і університету взагалі, бо від того, як ці збори націлять студентів на виконання найважливіших завдань, як буде підібраний комсомольський актив, залежить успіх роботи в майбутньому.

Звітно-виборні збори — це по суті справи огляд роботи за рік, бойової діяльності комсомольської групи чи курсу і вони повинні пройти на високому організаційному рівні.

Щоб збори в групах і на курсах пройшли цікаво, треба до активної підготовки й участі в них залучити всіх активістів, всіх членів ВЛКСМ. Звіти комсоргів і комсомольських бюро повинні дати об'єктивний аналіз стану справ у групі і на курсі, відзначити успіхи в учбовій і громадській роботі, викрити недоліки, критично оцінити свою роботу. Тільки в такому випадку обговорення роботи групи або курсу буде цікавим, жвавим і корисним. Кожний комсомолец, идучи на звітно-виборні збори, повинен критично підійти до своєї роботи, подумати і сказати про ті недоліки, що мали місце в роботі, накреслити і запропонувати зборам шляхи їх усунення. Якщо кожний член ВЛКСМ так буде розуміти своє завдання, то збори пройдуть на високому рівні.

З особливою серйозністю треба віднестися до виборів комсомольських активістів. Комсоргами груп і членами комсомольських бюро курсів і факультетів повинні бути обрані комсомольці найбільш активні, які люблять роботу з людьми, можуть їх захопити цікавими і корисними справами. А у нас таких є багато, треба тільки виявити їх. Повинні бути обрані кращі з кращих.

На зборах треба серйозно поставити питання про змагання студентських груп, змагання, яке проходить під девізом боротьби за звання «Краща студентська група по вихованню активних будівників комунізму». Усі групи на зборах повинні обговорити це питання і, виходячи з своїх можливостей, взяти на себе цілком конкретні зобов'язання в навчанні, в громадській роботі. Комітет комсомолу вирішив провести огляд груп, що борються за це чесне звання. Підсумки огляду будуть підведені до 22 квітня — дня народження В. І. Леніна. Кращій з груп буде вручено перехідний вимпел ЦК ВЛКСМ, який знаходиться в нашому університеті.

Нещодавно на партійному комітеті обговорювалося питання про роботу партійних груп на історичному факультеті. За останні роки ці групи набули чималий досвід організаційно-партійної та учбово-виховної роботи. Конкретність і дійовість в роботі, тісний контакт з комсомольською організацією курсу, старстами, профгрупами — такий стиль їх роботи. І наслідки чудові — висока успішність і зразкова дисципліна. Редакція звернулася до парторгів груп різних факультетів з проханням розповісти про свою роботу. Ось що розповів парторг II курсу філфаку Б. Шер.

Партійна група II курсу філфаку (українського та російського відділів) нараховує 9 чоловік, з яких всі, за винятком О. Василенця, мають постійні доручення. Комуністи Тіосса, Камиш, Стьопін, Кутиркін — члени факультетського комсомольського бюро. Остюченко — член комітету комсомолу. Куца — член профкому факультету. Герасимчук — староста II курсу українського відділу.

Партійна група працює в тісному контакті з комсомольськими бюро курсів, з активістами.

Крім постійних доручень, комуністи мають і тимчасові. Кутиркін та Герасимчук контролюють відві-

дування лекційних занять студентами, Василенць — агітатор. Серйозну увагу надає наша партгрупа боротьбі з прогульниками, ледарями. По курсах проводяться рейди, випускаються «Блискавки». Незабаром цих комуністів, мабуть, слухатимуть на засіданнях комсомольських бюро курсів і факультету.

Члени нашої партійної групи — чесні, добросовісні, вони високо тримають звання комуніста. І тому дуже образливо, коли у деяких з них трапляються трійки. Звичайно, можна зробити деяку скидку. У них багато часу забирає громадська робота, адже її доводиться виконувати у вільний від занять час. Але, безперечно, комуніста не може задовольнити така оцінка.

Хочеться сказати кілька слів про комуністку О. Василенць. Рекомендуючи її партійному бюро факультету для прийому в члени КПРС, партійна група висловила ряд побажань: підвищити успішність, активно включитися в громадську роботу. Василенць обіцяла

Комунисті Л. А. Рябова, Л. М. Жаренко, І. М. Сагайдак, О. О. Титаренко вказували, що причиною частих випадків порушення дисципліни є відсутність повсякденної принципової боротьби комсомольських бюро курсів і факультету за забезпечення авангардної ролі комсомольців у навчанні і дисципліні.

Партійні збори вирішили подати допомогу комсомольському бюро в підвищенні академічної успішності і дисципліни, прочитати цикл лекцій до 93-х роковин з дня народження В. І. Леніна, в березні провести збори в усіх групах, а в квіт-

за наукобі КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 8 (744)

П'ятниця, 15 березня 1963 р.

Ціна 2 коп.

ПРО КРАСУ ЛЮДИНИ

Комсомольські збори, які відбулися на істаці на тему: «Про красу людини», — були присвячені вихованню нашої мелодії.

Відбулася велика і схвильована розмова про формування рис комуністичної моралі у наших студентів, їх духовної зрілості.

З доповіддю виступив І. Устиянов — член комсомольського бюро факультету. Доповідач багато заговорив про дружбу, товаришність, ввічливість і скромність.

Багато хорших студентів на істаці. Вони і вчаться успішно, і в громадському житті факультету беруть активну участь. Серед них М. Щуровський, А. Рубан, О. Семерін, І. Проценко, В. Гриник, А. Низов, Н. Буковська.

Однак є факти, які свідчать про невисоку моральну поведінку деяких студентів.

Студент V курсу Є. Данилов ще на I курсі попав до витверезника. Студенти-комсомольці взяли його

на поруки, виявили довіря до нього, але Євген не виправдав довіря товаришів. Разом зі студентом V курсу О. Нечитайлом в нетверезому стані підняв дебош в гуртожитку. Є. Данилова виключено на I рік з університету.

Не систематично в'їждують студенти-історики школу молодого лектора, яка відкрилася нещодавно при університеті. Духовна краса людини вимірюється її ділами, зробленими для інших людей. Ак-

КОМСОМОЛЬСЬКІ ЗБОРИ НА ІСТАЦІ

тивну участь в художній самодіяльності бере комсомолец К. Жеков.

А ось комсомолец А. Дідиченко відмовляється від будь-яких комсомольських доручень, не бере

тоді виконати ці побажання. Однак і досі в її заліковій книжці фігурують трійки, а свою активність вона проявляє під час лекцій, за що не раз одержує зауваження викладачів.

Щодо парторга, то вона дотримується тактики відмовчання, намагаючись таким шляхом уникнути доручення чи його перевірки. Правда, іноді ця тактика зраджує її і тоді в адресу товаришів летять лайливі слова і фразеологізми, які не знайдеш в жодному із словників.

Партійні групи поповнюються за рахунок студентів-комуністів, які вступають до університету. А на курсах є студенти, які своєю підготовкою, справді комуністичним ставленням до праці відповідають вимогам, які ставляться перед комуністами і гідні того, щоб зайняти місце в авангарді студентства.

На II російському я назвав би таких студентів, як Іра Целуйко, Валя Савенкова та багатьох інших. І нам здається, саме завдання партійних груп потурбуватися про своє поповнення таким шляхом.

Незабаром перевибори комсомольських бюро курсів. Партійна група не повинна стояти осторонь цієї важливої справи. Комунисті повинні допомогти комсомольцям обрати комсоргами і членами комсомольських бюро найкращих комсомольців.

ніякої участі в громадському житті курсу, факультету.

Багато слів було сказано в доповіді І. Устиянова про справжню комсомольську дружбу.

Після доповіді розгорнулася широка дискусія. Студент III курсу І. Проценко говорить, що студент повинен бути всебічно розвиненим — любити театр, розуміти музику, розбиратися в образотворчому мистецтві. Але не всі студенти відвідують театри, філармонію.

— Багато хто із студентів думає, — говорить О. Семерін, редактор факультетської стінки, — що треба лише добре вчитися, і забуває про громадську роботу.

Він наводить приклади, коли студенти відмовляються від громадських доручень.

Секретар факультетського комсомольського бюро А. Рубан розповів про громадську роботу, яку проводять студенти історичного факультету, відзначив, що комсомольці І. Новицький, М. Гончаренко недобросовісно виконують свої комсомольські доручення.

Про дружбу студентів II курсу говорив К. Жеков.

— Ми повинні не послаблювати, а зміцнювати традиції істафу, — сказав А. Низов. — Зараз наше основне завдання — повернути колишню першість на міжфакультетському огляді художньої самодіяльності.

Виступає секретар партбюро факультету П. А. Некрасов.

— Відрадно, — говорить він, — що студенти сміливо визнають свої помилки, критикують своїх товаришів за їх недоліки. Саме так повинні робити справжні комсомольці.

Про високу місію майбутніх педагогів, про духовний світ людини, про боротьбу з мішанством говори-

ли у своїх виступах комсомольці А. Микитенко, І. Стеблюк, В. Зубко, В. Курохта.

— Людина прекрасна тоді, коли вона не замикається у вузькому колі особистого. Необхідно жити не лише життям курсу чи факультету, а слідкувати за життям всієї країни, слідкувати за політикою, цікавитися музикою, театром, — сказав на закінчення член партбюро факультету Я. П. Зінчук.

Про комсомольську роботу

На партзборах біологічного факультету розглядалось питання про роботу бюро ЛКСМУ.

Всі, хто виступав, критикували студентів II курсу за погану успішність і дисципліну, засудили аморальну поведінку окремих студентів: Глухова (II курс), Мейснера (IV курс), Грицаенко (IV курс). Студент Урусов піддав критиці роботу спортради і організацію художньої самодіяльності на факультеті. Студент Бурдіян говорив про недостатню чіткість розкладу на період сесії і неоперативність деканату.

ні заслухати звіт про роботу бюро ЛКСМУ. Партзбори і комсомольське бюро вважають неможливим перебування студента Глухова в університеті і просять деканат та ректорат про виключення його з університету.

Партзбори зобов'язали комуністів надавати всіляку допомогу комсомольським бюро курсів і факультету, мобілізувати комсомольців на боротьбу за підвищення якості навчання, за участь в науковій та громадській роботі факультету.

О. П. ПІСКУНОВИЧ,

Б. ШЕР.

В. АНТОНОВ,

ДОБРЕ, АЛЕ ТРЕБА КРАЩЕ...

Світло м'яко падає на столи, завалені книгами, папками, зошитами, на студентів, які уважно вчитуються в рядки книг чи журналів. Лише монотонне скрипіння пер та легкий шелест сторінок порушує тишу читального залу.

Яша сидить, обхопивши голову руками. Думає...

Він думає про своїх товаришів. Різні у них характери, темпераменти, бувають суперечливі судження. Але всі вони об'єднані однією метою, бажанням служити єдиній справі — побудові комунізму.

Ось Інна Стеблюк. Ділова дівчина, всю душу вкладає у виконання комсомольських доручень. Вона часто буває організатором цікавих справ. Відверто кажучи, вона любить керувати бути завжди попереду. Однак буває, що Інна, яка горюю стоїть за колектив, несподівано починає діяти всім наперекір. Це, звичайно, нерідко веде до неприємностей і непорозумінь. І все ж її поважають на курсі та факультеті за хороші справи, за відмінні успіхи в навчанні. Не випадково саме її обрано було комсомольцями спочатку делегатом комсомольської конференції, а потім і членом комітету комсомолу.

Скромна чорнява дівчина Тася Васько — пряма протилежність Інні. Вона теж відмінниця, виконує велику громадську роботу на факультеті. Тася член факультетського бюро КСМ, відповідає за шефську роботу. І треба сказати, що зі своєю роботою справляється.

Коля Чумак — завжди життєрадісний, оптимістично настроєний юнак. Скільки цікавих бойових листків, стіннівок вийшло з його допомогою.

Так, цікаві люди вчать на курсі. І цікаві не лише характерами, але й своїми справами.

17 студентів III історичного закінчили цей семестр лише на «відмінно», 10 — на «добре» і «відмінно». Це велика заслуга дружнього колективу. Але все-таки дружба, мабуть, недостатня. Коли б вона була міцнішою, то хіба б допустили вимогливі товариші, щоб 5 чоловік удержали на екзаміні трійки? Звичайно, ні. Вони б допомогли їм своєчасно, і успіх був би більшим.

Добре, що успішне навчання студенти-комсомольці зміло поєднують з великою громадською роботою. Всі комсомольці мають доручення і виконують їх добросовісно.

Напередодні виборів нам довелося розмовляти із старшим агітатором т. Савчуком. Серед кращих агітаторів він назвав і студента III курсу Євгена Тимоніна.

Якщо ви заглянете в план проведених комсомольською групою міроприємств, то побачите багато цікавого. Тут і робота по озелененню міста; екскурсії на флагман китобійної флотилії «Советская Украина» (відповідальний Л. Готовський) і на завод КІНАП (відповідальний М. Котигора); знайомство з історією Одеського оперного театру, прослухання опери Мюнюшка «Галька» (відповідальний І. Проценко); тематична конференція, проведена разом із комсомольцями підшефної військової частини на тему: «Комунізм — это молодость мира и его возводит молодым»; вечір відпочинку, організований разом з підшефними (відповідальна І. Стеблюк), ряд культпоходів в театр опери та балету, в філармонію, драматичні театри, обговорення ряду романів і вистав і т. п.

В минулому році ця комсомольська група була визнана кращою групою в університеті і їй було вручено вимпел ЦК ЛКСМ України. Безперечно, нагорода заслужена. Однак, в адресу секретаря комсомольського бюро курсу Я. Янчука і членів бюро слід висловити деякі зауваження. На курсі не завжди достатній облік комсомольських доручень, не завжди контролюється їх виконання. Адже такі комсомольці, як Е. Смішко, не завжди добросовісно ставляться до своїх комсомольських доручень, а комсомолец В. Лішук всіляко їх уникає і не бере ніякої участі в житті курсу і факультету.

Правильно роблять комсомольці Київського університету, які присвоюють звання передової групи лише тим групам, комсомольці яких не лише добре вчать, але й добросовісно виконують громадські доручення, цікавляться міжнародною політикою і внутрішнім життям країни, допомагають товаришам, цікавляться літературою і мистецтвом, підвищують свій культурний рівень, живуть за принципами морального кодексу будівника комунізму.

У нас же, в більшості випадків, звання передової групи присвоюється по досягненням більшості. І тому члени передової групи повинні боротися за те, щоб у них не було неактивних комсомольців і відстаючих.

Справи III курсу істфаку, безперечно, непогані. В цьому велика заслуга і партійної групи (парторг М. Скрипник). Але хочеться, щоб і комсомольці не відставали від них і завжди йшли попереду.

О. СЕМЕРІН.

Не можна були роздивитися. В кімнаті № 35 (староста — В. Оніщенко) влаштовано склад посуду на підвіконні, на підлозі — бруд.

Цікаво, що в кімнатах, де панує чистота й порядок, і хлопці зайняті чимось серйозним. Одні нахилилися над підручниками. Інші — відпочивали: В. Гутзирівський, ст. III курсу мехмату глянував фотоапарат. В. Гринник, студент II курсу істфаку, любить відпочивати за грою в шахи. Один любить почитати цікаву книжку, другий — поспівати, третій — пограти на гітарі та ін.

В кімнатах, де немає порядку, і книжкові полиці пустують, і мешканці сидять без діла. Та добре це, коли сидять. А буває, що й лежать одягнені, з черевиками в ліжку. Ми дуже шкодували, що з нами не було фотоапарата.

Після бесіди з головою студентської ради В. Зубриєм залишаємо гуртожиток. Ми ще раз переконалися, що затишок, порядок в кімнаті відіграє велику роль в житті студента, сприяє підвищенню продуктивності праці. І про це повинні турбуватися в першу чергу самі студенти.

В. АНТОНОВ,
А. МИКИТЕНКО,
О. ФЕДОТОВ —
члени студкорівського рейду.

Школа молодого лектора

Молодий спеціаліст після закінчення університету приходить на виробництво і одразу ж, як правило, включається в громадську роботу. Доводиться працювати агітатором, лектором, пропагандистом. Але часто трапляється так, що молодому лекторові чи пропагандисту явно не вистачає лекторської майстерності: невміння встановлювати і підтримувати контакт з аудиторією, підібрати відповідний фактичний матеріал з теми, погрішності в мові, відсутність певної системи підготовки до лекції і т. д.

За ініціативою партійного комітету в університеті створена «Школа молодого лектора», відкриття якої відбулося 15 лютого ц. р. Основна мета школи — навчити слухачів лекторської майстерності. Школа охоплює біля 90 студентів університету.

Перед слухачами школи виступлять: проф. Д. Г. Елькін, доц. Д. І. Богуненко, Л. В. Берловська, П. І. Збандуто, С. Я. Коган, М. Е. Овандер, К. Д. Петряев, М. Ю. Раковський, Я. М. Штернштейн, а також лектори Москви та Києва. За період навчання вони познайомляться з діяльністю одеських лекторів, обмінюються досвідом лекційної пропаганди, виступлять з лекціями і бесідами перед трудящими міста і області. Після закінчення школи слухачі одержать спеціальні посвідчення.

М. В'ЮШКІН.

ПРО ГЕРОЇЧНЕ МИНУЛЕ

Нещодавно п'ятикурсники-історики зустрілися з старим комуністом Петром Артемовичем Ковалем — учасником Великої Жовтневої соціалістичної революції на Далекому Сході, будівником міста Комсомольська-на-Амурі.

Петро Артемович після поранення на фронтах першої імперіалістичної війни потрапляє на Далекий Схід. Він бере активну участь в демонстраціях в період лютневої революції, був обраний до полкової, а потім до Військової Ради міста Владивостока; організовує загони Червоної Гвардії, очолює їх, бере активну участь в боротьбі за встановлення Радянської влади і проти інтервенції.

П. А. Коваль багато розповів про мужню боротьбу проти ворогів революції, про героїчну молодь, яка, не шкодуючи життя, боролась за перемогу революції.

Після встановлення Радянської влади тов. Коваль працює в партійних та радянських установах Далекого Сходу, бере активну участь в будівництві соціалізму, зокрема на будівництві міста Комсомольська-на-Амурі.

В даний час П. А. Коваль живе в Одесі, він персональний пенсіонер. Петро Артемович — почесний комсомолец Далекого Сходу. З великим задоволенням виступає він із спогадами перед робітниками, студентами — всіма тими, кому він присвятив своє життя.

Л. МАЙОРОВ.

ВЕЧІР В ГУРТОЖИТКУ

Гуртожиток на Пастера, 29... Здається, ззовні його будинок нічим не відрізняється від інших. Але давайте відчинимо двері і зайдемо всередину.

Стрілки великого висячого годинника в вестибюлі показували 19 годин. Нам назустріч, по сходах, поспішали мешканці гуртожитку. Одні, з книгами, зошитами в руках, — в читальні зали, бібліотеки, інші, одягнені по-святковому, — на побачення, в кіно, театр, чи у вечірне кафе, яке нещодавно відкрилося.

Ми здали черговому свої студентські квитки, пройшли коридором і зупинилися: в яку ж кімнату зайти? Наше завдання — дізнатися, як проводять свій вечірні час студенти в гуртожитку. Вирішили постукати в першу-ліпшу кімнату. Так і зробили. Перед нами кімната № 129. Стукаємо.

...Ваня Байрак сидить і перебирає клавіші баяна, а філолог Саня Поперечний пише оголошення для студклубу університету. Над ліжком висять чудові акварельні ескізи... Інші мешканці кімнати працюють в бібліотеці або дивляться телепередачу в червоному кутку гуртожитку.

...В кімнаті № 128 живуть філологи-дівчата. Ася Барабашова читає художню книгу. Заходить Люда Йолкіна. Вона входить до складу санітарної комісії і шойно перевіряла кімнати. Люда задоволена непоганим санітарним станом в гуртожитку. І згодом ми пересвідчилися, що кімнати дійсно чисті і гарно прибрані.

Заходимо в кімнату № 1. Вона навпроти 128-ої. Тут живуть хлопці-географи. Вони збираються в кафе. Сьогодні їхній факультет проводить там вечір відпочинку. Розговорилися. Хлопці розповідають, що останнім часом у гуртожитку культурний відпочинок студентів дещо налагодився: добре працює телевизор, читаються лекції, іноді навіть бувають танці.

— Тільки, на жаль, — кажуть вони, — в нашій кімнаті погано спиться. Під нашою підлогою, в підвалі, працює електродвигун.

— Ну, що ж, бажаємо вам як-

найкраще провести вечір, — кажемо ми їм і йдемо в червоний куток. В під'їзді два студенти-хіміки грають у настільний теніс. Весна ще тільки на підході, а в кімнаті уже не сидиться. Підходить білява дівчина. Вона агітує іти «боліти» за хіміків. Виявляється, в спортзалі — зустріч з волейболу хіміків і філологів. Хлопці відмовляються. А ми — філологи. «Боліти» за хіміків у цій зустрічі ми ніяк не зможемо. Крім того, нам ще треба побувати в червоному кутку.

Червоний куток переповнений. Транслюється виступ артистів московського цирку, і зокрема Кіо...

Другий поверх. У кімнату № 29 нам дозволяє зайти студентка IV курсу філфаку. Прізвисько своє назвати вона відмовляється, але охоче розповідає про свої перші уроки (вони зараз проходять першу педагогічну практику в школі).

— Головне, — розповідає вона, — все знати. Учні народ допитливий. Будь-яка відповідь не задовольняє. Доводиться багато читати додаткової літератури. А мої товариші зараз слухають факультативний курс з історії містечка.

...З сусідньої кімнати чути сумну пісню в супроводі гітари. За хвилину ми уже були там. У дівчат неприємності з ректоратом. Тому і не дивно, що у їх кімнаті відчувається осінь: на стінах — пожовкле листя, лунають сумні пісні.

Стукаємо в двері 45-ої кімнати. — Зайдіть!... — доноситься відповідь.

Над кресленням схилилися студенти мехмату В. Гук та І. Опря. На нас не звернули уваги (мабуть, подумали, що прийшов хтось із сусідів).

В інших кімнатах ми теж переконалися, що студенти мехмату працюють більше всіх.

— А інакше математику і не вгризеш, — відповідь нам один із студентів-математиків.

Побували ми і в багатьох інших кімнатах. Життя їхніх мешканців у вечірній час багато в чому схоже, і в той же час різне.

Студкори: Д. БУХАНЕНКО,
Я. ШПАНКО,
П. НАДУТИК.

НАПЕРЕДОДНІ ВИПУСКУ

11 березня група студентів V курсу стаціонару та VI курсу заочного відділу філологічного факультету біля 4-х годин працювали в Науковій бібліотеці. Співробітники бібліотеки В. С. Фельдман, М. І. Кириченко, Є. В. Зенькова, В. М. Терлецька розповіли нам про правила користування алфавітним і систематичним каталогами нашого Наукової бібліотеки, про їх структуру, про загальні принципи складання картотек, познайомили з основними бібліографічними покажчиками російської, української, зарубіжної літератури та мовознавства, з історією створення бібліотеки та її багатствами.

Ми дуже вдячні Марії Іванівні Кириченко, Євгенії Василівні Зеньковій, Валерії Миколаївні Терлецькій, Віктору Семеновичу Фельдману, які намагалися в цей дуже короткий час дати нам якнайбільше цінних порад, поділитися з нами досвідом своєї багаторічної праці, вибрати саме те, що нам найбільш необхідне.

Дуже прикро, що лекцію-бесіду організували для нас лише за 3-4 місяці до закінчення університету.

На II—III курсі вона дала б нам значно більше.

П'ятикурсники філфаку.

АДРЕСА—ОСТРОВИДОВА, 64...

Гуртожиток — рідний дім студента. В ньому минає більша частина студентського життя. Тут він працює, відпочиває, тут народжуються плани на майбутнє, в його стінах, можливо, зароджуються нові теорії, відкриття майбутнього вченого, ім'я якого збагатить нашу науку.

Різні тут живуть люди, різними професіями вони оволодівають. Одні обрали своїм фахом біологію, другі — фізику, треті — історію. Живуть тут і математики, хіміки, філологи. Різні у них характери, нахили, смаки.

Ми побували в гуртожитку, відвідали окремі кімнати, і нам хочеться поділитися враженнями, які справили на нас мешканці гуртожитку, висловити деякі зауваження. Гуртожиток № 2 (голова студради — В. Зубрій) в цілому справляє приємне враження. В кімнатах чисто, охайно заслані ліжка, зі смаком підібрані репродукції з картин великих майстрів російського, українського та зарубіжного живопису. Особливо виділяються серед інших кімнати № 25 (староста — М. Шуровський), № 25а (староста — В. Шевчук), № 34 (староста — Ковалинич) та інші.

Нас зустрічали в цих кімнатах радісними, привітними посмішками і жартами, охоче розповідали про своє життя, про навчання. Відчувалося, що наш візит зовсім їх не турбує, що їм, навпаки, приємно показати гостям свій порядок і затишок. На багатьох дверях висять таблички — «Відмінна кімната». Вони заслужили це звання.

Однак є кімнати й іншого типу. Ось кімната № 20 (староста — В. Майстренко). Тут уже немає того затишку, який ми бачили у їхніх сусідів. Неохайно заслані ліжка, кімната не прибрано. На стіні красується плакат з мало виразними написами.

В кімнаті № 27 (староста — В. Шамко) накурено. Мешканців лед-

Новини наукового життя

НАШ КАЛЕНДАР

ОБГОВОРЮЄМО ПРАЦІ,
ВИСУНУТІ НА ЗДОБУТТЯ
ЛЕНІНСЬКИХ ПРЕМІЙ

Нова сторінка географічної науки

Комітет по Ленінським преміям в галузі науки і техніки при Раді Міністрів СРСР допустив до участі в конкурсі на здобуття Ленінської премії 1963 року монографію проф. В. П. Зенковича «Основи вчення про розвиток морських берегів». В цій монографії вперше у вітчизняній літературі подається детальний аналіз процесів, які відбуваються в береговій зоні під дією морських хвиль.

Уже багато мільйонів років на Землі відбуваються складні перетворення на межі взаємодії двох різних середовищ: моря і суші. З берегами водоймищ пов'язане вищкнення і розвиток життя, тут з давніх часів поселялася і жила людина. Але до недавнього часу ніхто собі ясно не уявляв, якими ж процесами визначається розвиток узбережжя. На берегах морів будуються складні гідротехнічні споруди, в морських відкладах часто зустрічаються цінні корисні копалини. Які закономірності поведінки берегової лінії, як встановлювати ці закономірності, щоб задовольнити запити практики, — таку мету поставив перед собою видатний географ-береговик проф. В. П. Зенкович.

На основі довгих і складних спостережень, а також на основі досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених автор дає струнку теорію про розвиток морських берегів. Ще в 1946 році він написав першу частину монографії, яка стала, по суті, програмою для радянських вчених у галузі вивчення узбережжя. Порівняння матеріалів цих двох праць показує, який великий крок вперед зробила наука про морські береги. Немала заслуга в цьому належить В. П. Зенковичу. Очолюючи лабораторію морських

берегів при Інституті океанології АН СРСР, автор монографії розробив ряд питань, зовсім не вивчених до нього. Це в першу чергу стосується динаміки наносів у прибережній зоні, розвитку берегових схилів під впливом хвиль, питання про внутрішню будову хвилі і руйнування її на мілководді та багатьох інших. Якщо торкнутися будь-якої із проблем динаміки і морфології морських берегів, — буквально в кожній без винятку видно плоди цього невтомного дослідника і пропагандиста найцікавішої з наук про Землю. Він значно розширив поле досліджень і на основі нових методик вивчав зміни, які відбуваються на мілководді.

У світовій літературі ще не було досі такого детального викладу і чіткого обґрунтування берегових процесів. Значна частина їх ствер-

джується лабораторним моделюванням.

Численні праці радянського вченого знайшли визнання за рубежем. Про це свідчать численні публікації його праць іноземними мовами. Крім того, В. П. Зенкович з 1960 року президент Міжнародного комітету прибережної океанології.

З написанням цієї монографії відкривається новий розділ в природознавстві, поряд з розділами про сушу і море.

Колектив семінару з динаміки та морфології морських берегів при кафедрі фізичної географії приєднується до думки Інституту океанології АН СРСР і вважає присвоєння проф. В. П. Зенковичу почесного звання лауреата Ленінської премії цілком заслуженим.

Ю. ШУЙСЬКИЙ,
студент IV курсу геофаку.

ВИЗНАЧНИЙ ВЧЕНИЙ

12 березня 1963 року минуло 100 років з дня народження визначного російського вченого-природодослідника і визначного громадського діяча Володимира Івановича Вернадського.

В. І. Вернадський народився в Петербурзі в сім'ї професора-економіста. Після закінчення гімназії з 1881 році він вступає на природничий відділ фізико-математичного факультету Петербурзького університету. Роки навчання ознаменовувалися участю В. І. Вернадського в студентських сходках, участю в експедиціях проф. В. В. Докучаєва по обслідуванню земель Нижньогородської губернії. В цей же період В. І. Вернадський був

обраний до керівної ради науково-літературного товариства.

Після закінчення університету В. І. Вернадський, який спеціалізувався на кафедрі кристалографії та мінералогії, працює в мінералогічному кабінеті університету.

Початок його наукової діяльності присвячений докорінній реорганізації мінералогії. До Вернадського вчені-мінералоги займалися колекціонуванням і описом якостей мінералів. В. І. Вернадський пішов по шляху пошуків причин процесів мінералоутворення. Замість сухої описової дисципліни В. І. Вернадський створив хімічну мінералогію, яка пояснювала причину походження мінералів та їх хімічної

ВИРІШУЮТЬСЯ ЦІКАВІ ПРОБЛЕМИ

Науково-дослідна робота в нашій Астрономічній обсерваторії провадиться в кількох напрямках. Більшість досліджень має велике значення не тільки в межах нашої країни, але й за кордоном.

Група науковців метеорного відділу Обсерваторії під керівництвом кандидата фізико-математичних наук Ю. Н. Крамера продовжує цінну роботу по вивченню метеорів. Під час Міжнародного геофізичного року співробітники метеорного відділу зібрали чималий матеріал.

Ці дослідження потрібні для вивчення будови верхньої атмосфери Землі, циркуляції в верхніх шарах атмосфери, а також відіграють значну роль у вирішенні проблеми метеорної небезпеки.

Співробітники відділу В. О. Воробйова, О. О. Руденко, А. К. Маркіна та інші разом з аспірантом Н. Н. Ізраєцькою підготували до друку каталог фотографічних орбіт метеорів, під керівництвом кандидата фізико-математичних наук Р. Б. Теплицької провели фотометричні дослідження спектрів метеорів. На Всесоюзній асамблеї МГР було прочитано доповідь про колективну працю Харківської та Одеської обсерваторій, Душанбінського астрофізичного інституту та Харківського політехнічного інституту в період МГР. Ця доповідь відібрана журі для прочитання на Міжнародній Асамблеї МГР в Каліфорнії.

Відділ астрометрії, яким протягом багатьох десятиріч керує кандидат фізико-математичних наук Б. В. Новопашенний, згідно з Міжнародною програмою побудови Загального Каталогу Слабких Зірок провадить велику за своїм значенням та обсягом роботу визначення на меридіанному інструменті координат 2600 слабких зірок в зоні схилень від -5° до -20° .

Колектив спостережників змінних зірок (Г. С. Царевський, Г. А. Ланге, Ю. Є. Мигач та ін.) під керівництвом професора В. П. Цесевича досліджує змінність блиску фізичних змінних зірок. Цей клас зірок становить одну з головних ключових проблем сучасної зіркової космогонії. В нашій Обсерваторії протягом 10 років створюється скелета знімків зоряного неба і налічує тепер близько 45 тисяч негативів. Вже тепер можна провадити різноманітні дослідження у двох дільницях спектру, користуючись цією цінною колекцією «портретів» зірок. Деякі спроби зроблено в напрямку теоретичного висвітлення механізму змінності блиску на основі спостережень. Найбільш цікаві зміни вивчаються за дорученням Міжнародної Астрономічної Спільноти.

Зараз колектив науковців Обсерваторії готується до Міжнародного Року Спокійного Сонця.

В. К. АБАЛАКІН.

товариством, велику увагу слід приділяти оволодінню сучасними досягненнями науки і використанню їх в науковій діяльності. Кібернетика і обчислювальна математика озброює спеціалістів різних профілів в їх науковій діяльності. Однак ще далеко не всі спеціалісти використовують досягнення науки. Тому молодь, яка зуміє швидко оволодіти методами і результатами кібернетики і обчислювальної математики, зможе внести в природознавство, в лінгвістику та інші галузі науки багато нового. На засіданнях гуртків, на студентських наукових конференціях необхідно ставити доповіді студентів, присвячені цим проблемам.

На початку квітня в університеті розпочне свою роботу наукова студентська конференція, і завдання кожної кафедри висунути доповідачів, які б продемонстрували нові методи досліджень.

Щорічні наукові студентські конференції є показником діяльності студентів і кафедр, їх наукових досягнень. Тому необхідно підготуватися до конференції так, щоб можна було побачити наш процес в галузі розвитку наукових досліджень серед студентів.

Проф. Р. И. ФАЙТЕЛЬБЕРГ,
науковий керівник НСТ.

Цікава доповідь

В кінці лютого на засіданні наукового гуртка кафедри генетики і дарвінізму була заслухана доповідь В. Пастерначука про вегетативну гібридизацію у тварин. Доповідач відзначив, що вегетативна гібридизація має важливе значення в питаннях пізнання суті спадковості та її мінливості.

В Постанові ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про заходи по дальшому розвитку біологічної науки і зміцненню її зв'язків з життям» вказується, що вегетативна гібридизація — один із нових методів, який все ширше застосовується на практиці при виведенні нових сортів рослин і порід тварин.

Оперуючи цікавим фактичним матеріалом, доповідач дає детальну характеристику сучасних методів вегетативної гібридизації в тварин. В доповіді були висвітлені численні досліди з вегетативної гібридизації, які ілюструвалися майстерно виконаними доповідачем рисунками.

В. Пастерначук на яскравих прикладах довів, що мічурінське вчення про вегетативну гібридизацію — загальнобіологічна теорія, яка має важливе значення для практики.

Доц. І. М. САГАЙДАК.

цієї грізної сили, що таїться в радіоактивних речовинах.

Протягом усього свого довгого життя В. І. Вернадський проводив велику громадську роботу. Він багато уваги приділяв науково-організаційній діяльності. За його ініціативою і при його безпосередній участі було створено і реорганізовано ряд наукових установ. З ім'ям В. І. Вернадського пов'язане створення Державного радіофізичного інституту, комісії з історії знань, комісії по створенню природничих і продуктивних сил. Він був організатором і першим академіком Академії наук УРСР.

Наукові ідеї В. І. Вернадського в галузі його шукань охоплювали велику кількість геологічних, хімічних, фізико-хімічних та біологічних дисциплін, а також питання історії науки та філософії. Життя і діяльність В. І. Вернадського — ціла епоха в розвитку нашої науки. Присвятивши науці більше півстоліття, він зробив великий вплив на її розвиток. Великі його заслуги і перед світовою наукою. Ці заслуги знайшли своє визнання в обранні В. І. Вернадського членом Французької та Чехословацької академії наук та численних зарубіжних наукових товариств.

В. І. Вернадський написав ряд важливих праць, значна частина яких зберігається у фондах Наукової бібліотеки ОДУ.

На честь 100-річчя з дня народження В. І. Вернадського співробітники нашої Наукової бібліотеки організували виставку його найважливіших наукових праць.

М. В. АРГІРОПУЛО,
ст. бібліограф НБ ОДУ.

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

СТОР. 3, 15 БЕРЕЗНЯ 1963 р.

10 ДНІВ ПО УГОРЩИНІ

В період з 1 по 11 лютого цього року мені довелося разом з групою українських туристів побувати в Угорській Народній Республіці. Якраз в цей час трудящі Угорщини готувались відзначити п'ятнадцяту річницю підписання радянсько-угорського договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу. І скрізь, де ми не були, — на підприємстві чи в учбовому закладі — ми завжди чули теплі слова про велике значення благодієвничої дружби між радянським і угорським народами, бачили захоплення угорців великими досягненнями нашого народу в розвитку економіки і науки.

Незважаючи на те, що на програмі нашого перебування в Угорщині в деякій мірі позначилась сувора зима, яка стояла в той час в Європі, екскурсія наша була дуже цікавою і корисною.

Першим пунктом, де ми зробили зупинку, було місто Дебрецен — третє по величині місто Угорщини. Це старовинне місто, йому понад 600 років. Жителі міста зустріли нас дуже привітно. Надовго запам'ятається нам зустріч з молоддю вагоноремонтного заводу. Це найбільше підприємство Дебрецена, там працює біля 5000 чоловік. Ми могли вільно розмовляти з робітниками, адже всі молоді робітни-

ки знають російську мову.

В Дебрецені декілька учбових закладів — університети природничих наук, медичний та інші. Ми побували в університеті природничих наук, який має 8 факультетів, оглянули наукову бібліотеку університету, що нараховує 1,5 млн. томів, відвідали гуртожиток студентів медичного університету, познайомились з роботою студентських комісій гуртожитку.

В Дебрецені багато історичних пам'яток. Тут розташований найбільший в Угорщині реформатський собор, де відбувались визначні історичні події буржуазної революції 1848—49 років, а в 1944

році в цьому приміщенні було створено перший в історії країни народний уряд.

Ми оглянули також краєзнавчий музей і найбільший в Угорщині музей старовинної книги. Звертає на себе увагу те, що майже всі угорці дуже добре знають історичне минуле своєї країни, з гордістю розповідають про визначні історичні події. Будапешт зустрів нас снігопадом. Але незважаючи на погану погоду, ми все ж таки вирішили піднятися на другий день вранці на гору Гелерт, бо, як кажуть жителі Будапешта, той, хто не піднімався на гору Гелерт і не оглянув місто звідти, той його не

бачив і не може навіть уявити собі всієї його краси. На жаль, ми мало що бачили, бо місто було оповите густою пеленою туману, йшов сніг, але ніхто не жалкував. Це була дійсно весела і корисна прогулянка. В Будапешті ми оглянули багато історичних місць, музеїв, пам'яток архітектури, побували в оперному театрі, де слухали оперу «Ріголетто». Ми зустрічалися з робітниками текстильної фабрики, з ветеранами війни, партизанського руху, з учнями гімназії ім. Й. Аттілі — великого пролетарського письменника Угорщини. Особливо запам'яталася остання зустріч — з учнями 12 класу гімназії. Всі вони добре знають російську мову, їх цікавить буквально все про нашу країну. Нам доводилося відповідати на найрізноманітніші питання. Молодь дуже цікавиться і досконально знає наших сучасних поетів, письменників, композиторів. Особливо подобаються всім російські пісні. Нас всюди зустрічали пісню «Підмосковні вечори».

З Будапешта ми від'їздили автобусом в місто Естергом — древню столицю Угорщини, місто з цікавим історичним минулим, розташованим на кордоні з народною Чехословаччиною; відвідали колишню резиденцію угорських королів в м. Вишеграді, розташованому в мальовничих угорських горах.

На завершення нашого перебування в Угорщині ми зустрілися з секретарем і працівниками будапештського міського комсомолу. Вони розповіли нам про діла угорської молоді, про її вклад в побудову соціалістичного суспільства. Широке розповсюдження серед угорської молоді одержав рух «Молодь за соціалізм». Кожний юнак або дівчина, які виявили бажання добровільно взяти участь у цьому русі, зобов'язуються виконувати чотири вимоги:

1. Брати участь в одному з виробничих рухів або в Кампанії громадської праці.

2. Вчитись в рамках партійної або комсомольської системи освіти, або в системі державної чи партійної освіти.

3. Постійно розширювати свій світогляд, поглиблювати знання з питань літератури і мистецтва.

4. Систематично займатися спортом або брати участь в масовому спортивному русі імені Кіліана.

Ті, хто виконує ці вимоги, в кінці року одержують право носити значок «Молодь за соціалізм». А ті, хто виконує ці вимоги шороку, в кінці п'ятиріччя одержують право носити значок вищого ступеню — золотий значок «Молодь за соціалізм».

Рух «Молодь за соціалізм» — практична програма створення комуністичних колективів і дає можливість молоді всебічно розвивати свої здібності.

Час минув дуже швидко. Треба було збиратися додому. Виїхали ми з Будапешта 11 лютого вранці, а уже опівдні були на прикордонній станції Захонь. Угорщина — невелика країна. Перебуваючи там, особливо відчуваєш всю велич і міць нашої безмежної країни, пишаєшся нею. Коли ми переїжджали р. Тіссу, всі за звичаєм кидали на лід замерзлої річки монети. А ще через хвилину ми були уже на радянській землі — прикордонній станції Чоп.

І. КОНДРАТЮК.

Редактор М. ДОБРОГОРСЬКИЙ.

Будапешт. Будинок Угорського Парламенту.

ОЧИМА ГЛЯДАЧА І УЧАСНИКА

Закінчення волейбольного чемпіонату ОДУ співпало з початком першості вузів міста з баскетбола.

Факт цей — на першій погляд незначний — зло пожартував над деякими нашими спортсменами-універсалістами. Тільки-но закінчивши баскетбольний матч, вони бігли на Ласточкина, 28, де йшли гарячі волейбольні бої. Подібна гра на два фронти ніколи не приводила до добра. Одразу ж після баскетбольної зустрічі гравець II-ї команди фізфаку І. Захарченко вийшов на волейбольний майданчик (проти математиків) і, природно, грав дуже погано. А хімік Г. Хвостик зацікавився на зустріч з істориками. А шкода. Хімікам так потрібна була перемога, причому в обох партіях. За день до цього хіміки виграли важку перемогу у географів.

Цю зустріч — принципову боротьбу за 2-е місце — варто було б подивитися. Кажуть, що до зустрічі хіміки нібито поклялись виграти у «мандрівників». Вони зуміли дотриматись слова, хоча початок зустрічі не обіцяв їм нічого хорошого. Рахунок ріс на користь геофаку — 4:0, 6:0, 8:0. Болільники хімфаку сумно мовчали. І тут трапилось зовсім незрозуміле: географи стали настільки миролюбними, що дозволили противнику не тільки зрівняти рахунок, але й виграти, здавалось би, безнадійну партію — 15:13.

Початок другої партії нагадував першу. Географи після відмінних

ударів О. Цвіта і Г. Гаркуші швидко набирають очки, а хіміки з якомусь трансі ніяк не можуть налагодити гру.

В заключній партії (та, очевидно, і в усій зустрічі) географи зробили істотну помилку. Хіба ж можна тепер грати в захисті без блоку? А ось «мандрівники» грали, і кращий нападник хіміків С. Охотський без перешкод посилав м'ячі на майданчик суперників. Навіть акробатичні стрибки Г. Гаркуші (він, до речі, був кращим гравцем зустрічі) не врятували становища.

Програш партії, а з нею і зустрічі внесли сумнів у питання про вихід географів на II-е місце. Все залежало від зустрічей: геофак — філфак, геофак — істфак, хімфак — істфак.

Географи блискуче розв'язали задачу з двома невідомими, виграючи з однаковим рахунком 2:0 перемоги у філологів і істориків.

Це принесло їм тверде II-е місце III — у математиків.

Я не випадково нічого не пишу про чемпіона — I команду фізиків. Але не тому, що команда не заслужила цього — ні, цей сильний колектив гідний хорошої оцінки. Але занадто вже контрастно виглядає ця команда на фоні ін-

ших. Судить самі: в активі фізиків — всі виграші і лише 3 програші партії.

Така ж картина і у жінок. Хіміки виграли не тільки всі зустрічі, а й усі партії. І немає нічого дивного: в команді — 2 майстри спорту і кілька першорозрядниць. Правда, хіміки ледве не схибили у грі з філологами. Та як це не банально, щастить завжди сильним.

Перша партія почалась бурхливими атаками філологів. Іноді їхня дружна гра приносила успіх, але хіміки були сильнішими. Т. Соценко і Л. Гуреева методично розстрілювали суперниць. Рахунок 5:7.

Але філологи, незважаючи на перші невдачі, в другій партії показали себе гідними суперниками. Коли б присуджували приз за самовіддану гру, я без вагань вручив би його дівчатам філфаку. Вони вели майже до кінця партії — 8:1, 14:8. Не віриться, що філологи

могли б виграти зустріч, але другу партію вони могли виграти. Проте виграли хіміки — 16:14.

Отже, чемпіонами стали спортсмени хімфаку; другими призерами — дівчата фізичного факультету (де відзначились Л. Чупріна і Л. Койчева), третє місце зайняли філологи.

Світогляд

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“
СТОР. 4. 15 БЕРЕЗНЯ 1963 р.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМУ и профкома Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова, г. Одесса.

Адреса редакції: Одеса, вул. Щепкіна, 12. К. 16. Друкарня ОДУ ім. І. І. Мечникова.

Зам. 477—1000.